



DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

~~29~~ decembrie 2015

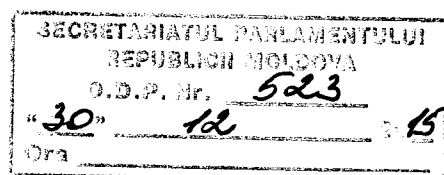
LA nr. 40

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea **Legii Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 248-251/699 din 05.11.2013 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 104-110/447 din 07.06.2003), cu modificările și completările ulterioare.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.



Deputați în Parlament:

Lebedinschi Adrian
Vasile Bolea *V. Bolea*
Erigore Norac
Dolintă A.A. *Do*

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea legii Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic – Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 248-251/699 din 05.11.2013 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 104-110/447 din 07.06.2003), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 7 alineatul (3) va avea următorul cuprins:
„(3) Dacă în procesul judecării cauzei se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată poate fi în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, instanța de judecată formulează o sesizare, în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curții Constituționale pentru a verifica constituționalitatea actului.”;
2. La articolul 68, alineatul (2) se completează cu punctul 2¹⁾ cu următorul conținut:
”2¹⁾ să se adreseze, cu permisiunea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, persoanei interesele căreia le reprezintă cu întrebări, observații, îndrumări.”;
3. La articolul 68, alineatul (2) punctul 3) se completează în final cu cuvintele „, dar și de cele prezentate în instanță în vederea prelungirii arestului preventiv, cât și de materialele prezentate în instanța de recurs”;
4. Articolul 72 alineatul (4), cuvintele „și hotărîrea respectivă nu este susceptibilă de a fi atacată” se exclud.
5. Articolul 79 alineatul (2), după cuvintele „pot participa avocați” se introduc cuvintele „, avocați stagiați”;
6. Articolele 79 și 80 în denumirea articolelor cât și în întreg conținutul articolelor, după cuvintele „părții civilmente responsabile” se introduc cuvintele „al succesorului părții vătămate și al părții civile”;

7. La articolul 80, alineatul (1) punctul 8) se completează în final cu cuvintele „, să facă copii”;

8. Articolul 309 alineatul (1), după cuvintele „poate fi depusă de către” se introduce cuvintul „apărător,”;

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

Participarea activă a avocatului în faza urmăririi penale, proiectarea și construirea unei apărări eficiente permite a da apreciere adecvată circumstanțele cauzei penale, stabilind momentele de importanță juridică majoră, contribuind la înaintarea oportună a versiunilor și verificarea scrupuloasă a tuturor obiectiv posibil. O asemenea atitudine determină orientarea probatoriului procesual-penal, împiedică mărginirea și subiectivismul, determinând nepărtinirea, imparțialitatea ofițerului de urmărire penală, a procurorului, a judecătorului de instrucție, excluzând tendința acuzatorială în activitatea lor, asigurând soluții juste pentru demararea procesului penal.

Legislația Republicii Moldova privind asigurarea dreptului la apărare în cadrul cauzelor penale se plasează la nivelul normelor juridice internaționale și ale Uniunii Europene, ceea ce reflectă structurile și principiile democratice ale statului de drept.

Totuși, în baza cercetărilor realizate, am constatat existența unor imprecizii, carențe și omisiuni de ordin normativ. Această stare de lucruri în reglementarea procesuală a participării avocatului în faza urmăririi penale în viziunea noastră împiedică asigurarea eficientă a dreptului la apărare și asistență juridică în procesul penal și ne-a justificat să facem următoarele concluzii și recomandări de lege ferenda:

1. Prevederile art. 7 alin.3 al CPP RM sunt inechitabile în raport cu prevederile art.12¹CPC RM: Dacă, în procesul judecării pricinii, se constată că **norma de drept** [s.a.] ce urmează a fi aplicată sau **care a fost deja aplicată** [s.a.] este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată este în drept să sesizeze, în conformitate cu prevederile Codului jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională pentru a verifica constituționalitatea actului respective.,

deoarece CPC RM admite accesul la Curtea Constituțională nu numai pentru cazul când **norma de drept ce urmează a fi aplicată**, dar și pentru situația când **norma de drept care a fost deja aplicată**.

2. Conform art.92 alin.2 pct.6 CPP RM avocatul martorului este în drept a se adresa, cu permisiunea organului de urmărire penală, persoanei interesele căreia le reprezintă cu **întrebări, observații, îndrumări**. Cu regret dreptul de adresare a întrebărilor nu este expres stipulat în art.68 și 80 CPP RM, cu alte cuvinte acest drept nu este prevăzut pentru avocat –apărător și avocat reprezentant al victimei, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile în caz de asistare la realizarea actelor de urmărire penală;

3. Considerăm că ar fi importantă completarea art.68 alin.2 pct.1 CPP RM, acordând dreptul apărătorului a lua cunoștință nu numai de materialele prezentate în judecată de către organul de urmărire penală pentru confirmarea reținerii și necesității arestării, dar și de cele prezentate în instanță în vederea prelungirii arestului preventiv, cât și de materialele prezentate în instanța de recurs în caz de contestare de către apărător a încheierii judecătorului de instrucție privind arestarea preventivă sau la domiciliu.

4. **Potrivit art. 72 CPP RM (4)** Cererea de înlăturare din procesul penal a apărătorului se soluționează de către procuror sau de instanță și hotărîrea respectivă **nu este susceptibilă de a fi atacată. Considerăm că această normă subminează dreptul la apărare, independența și autoritatea avocatului și a avocaturii în ansmbu.**

5. Art.79 alin.2 CPP permite participarea în calitate de reprezentant al victimei, părții vătămate și părții civile și părții civilmente responsabile și altor persoane împuternicită în baza unei procuri, pe cînd avocații stagieri au dreptul să participe numai în procese penale (fiind lipsiți de dreptul de a participa în procese penale și contravenționale (art. 75 CPC art.17 Stat profesiei de avocat)

6. Propunem completarea art.79, 80 CPP RM atît în denumire cît și în conținut, după cuvintele victimei, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile cu expresia și **al succesorul părții vătămate sau al părții civile**, deoarece prin definiția dată de legislator din art.81 CPP RM rezultă că în majoritatea cazurilor acestea deasemenea au necesitate imperioasă în asistență juridică calificată.

7. În conformitate cu art.68 alin.1 pct.10 CPP RM, apărătorul are dreptul să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale și să noteze orice date din dosar, **să facă copii**; iar în baza art.80 alin.1 pct.8 CPP RM, reprezentantul victimei, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile este în drept să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul terminării urmăririi penale, inclusiv în cazul clasării procesului penal și să noteze orice date din dosar privind interesele persoanei reprezentate. Din aceste prevederi putem conchide că avocatul – apărător luînd cunoștință de materialele dosarului, are dreptul concomitent să facă copii. **Nu este reglementat acest drept și pentru avocatul-representant.** Acesta din urmă este investit cu dreptul de a-și face notițe. Considerăm oportun atribui prin lege dreptul reprezentantului a-și face copii a materialelor dosarului.

8. Cererea de eliberare provizorie, în condițiile art.191 sau 192 CPP RM poate fi depusă de către bănuț, învinuit, inculpat, de soțul, rudele lui apropiate în cursul urmăririi penale și în cursul judecării cauzei, pînă la terminarea cercetării judiciare în primă instanță. (art.309 alin.1 CPP RM). Nu este prevăzut dreptul avocatului-apărător a depune cerere de elibere provizorie în numele bănuțului, învinuit, inculpatului;

Deputat



Lebedinschi Adrian